

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgálja nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgálja nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.”(Luther)

2022. június 19.

Mandabokor

Szentháromság 1. vasárnapja

Cím: Egy királyság kezdete

(2. dia) „¹⁰Azután pihenni tért Dávid őseihez, és eltemették Dávid városában. ¹¹Dávid negyven évig uralkodott Izráelben. Hebrónban uralkodott hét évig, Jeruzsálemben pedig harminchárom évig uralkodott. ¹²Azután Salamon ült apjának, Dávidnak a trónjára, és uralma nagyon megerősödött. **(3. dia)** ¹Salamon veje lett a fáraónak, Egyiptom királyának, mert elvette a fáraó leányát. Dávid városába vitte, míg be nem fejezte palotájának, az ÚR házának és a Jeruzsálemet körülvevő várfalnak az építését. ²A nép akkor még az áldozóhalmokon áldozott, mert addig még nem építettek házat az ÚR nevének. ³Salamon szerette ugyan az URat, és apjának, Dávidnak a rendelkezései szerint élt, de ő is az áldozóhalmokon mutatott be áldozatot. ⁴A király Gibeónba szokott elmenni, hogy ott áldozzék, mert ez volt a legnagyobb áldozóhalom. Egyszer ezer állatot mutatott be Salamon égőáldozatul azon az oltáron. **(4. dia)** ⁵Akkor éjjel megjelent Gibeónban az ÚR Salamonnak ál-mában, és ezt mondta Isten: Kérj valamit, én megadom neked! ⁶Salamon ezt felelte: Te nagy szeretettel bántál szolgál-dal, Dáviddal, az én apámmal, ahogyan ő is hűségesen, igazán és egyenes szívvel élt előtted. Ezt a nagy szeretetet megtartottad

iránta, és fiút adtál neki, aki a trónján ül ma is. ⁷És most URam, Istenem, te királlyá tetted szolgálodat az én apám, Dávid után. De én még egészen fiatal vagyok, nem értek a kormány-záshoz. ⁸És a te szolgálád választott néped között van, amely olyan nagy nép, hogy nem lehet számba venni; nem számlálha-tó meg a sokasága miatt. **(5. dia)** ⁹Adj azért szolgálodnak enge-delmes szívet, hogy tudja kormányozni népedet, különbséget téve a jó és a rossz között, különben ki tudná kormányozni a te nagy népedet?! ¹⁰Tetszett az ÚRnak, hogy ezt kérte Salamon. ¹¹Azért ezt mondta neki Isten: Mivel ezt kérted, és nem kértél magadnak hosszú életet, nem kértél gazdagságot, és nem kérted ellenségeid életét, hanem értelmet kértél, hogy nekem engedel-meskedve tudj kormányozni, ¹²ezért teljesítem kérésedet: olyan bölcs és értelmes szívet adok neked, hogy hozzád fogható nem volt előtted, és nem támad utánad sem. **(6. dia)** ¹³Sőt azt is megadom neked, amit nem kértél: olyan gazdagságot és dicső-séget is adok egész életedben, hogy nem lesz hozzád fogható senki a királyok között. ¹⁴Ha az én utaimon jársz, és megtartod rendelkezéseimet és parancsaimat, ahogyan apád, Dávid tette, akkor hosszú életet adok neked. ¹⁵Azután fölébredt Salamon, és látta, hogy álmodott. De amikor visszament Jeruzsálembe, oda-állt az ÚR szövetségládája elé, és égőáldozatokat mutatott be, békeáldozatokat készített, és lakomát rendezett minden szolgál-jának.” I Kir 2,10-12.; 3,1-15

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

(7. dia) Szeretett Gyülekezet!

Folytatva sorozatunkat a királyokról, a múlt alkalommal Dávid királlyal fejeztük be és ma Salamon királlyal folytatjuk. Érdeemes egy picit az évszámokra is tekintenünk, hogy el tudjuk helyezni a kronológia időszakján a különböző királyokat, hiszen Salamon után felgyorsulnak az események és két irányba kell már tekintenünk, mert Salamon után ketté szakad az ország és külön uralkodói lesznek Izraelnek és Júdeának.

(8. dia) Ahogy korábban már említettem, a Bírák kora befejeztével, mely Kr.e. 1358-ban kezdődött Józsué halálát követően, egészen Kr.e. 1047-ig, más történelmi kutatások szerint Kr.e. 1050-ig, bő 300 évig tartott. Saul trónra kerülésével Kr.e. 1050 [1047] elindul a királyság kora. Saul Dávid követi a trónon Kr.e. 1010 [1011]-ben és 40 éves királysága alatt megerősödik az ország hatalmi és gazdasági szempontból. Hatalmi szempontból az azt jelenti, hogy a környező népekkel harcban áll Izrael, de ezeket a háborúkat rendre megnyeri, s kivív egy tekintélyt az országnak Dávid király. Ezt a tekintélyt tovább erősíti Salamon

király, aki Dávidnak az utódja Kr. 970 [971]-ben kerül a hatalomra és hasonlóképpen ő is 40 évig uralkodik, azaz Kr.e. 930-ig tart királysága.

Salamon király édesapjától, Dávidtól egy stabil, erős országot vesz át. Sikerült a térség tekintélyét kivívnia, gazdaságilag stabillá tennie, lelki-szellemi állapotot, az Istenbe vetett hitet mélyíteni. **(9. dia)** A történelem is igazolta ezt az állítást, de a Szentírásból is tudhatjuk, ahol erős, karizmatikus, hívő vezető van egy ország élén, ott lelki, szellemi, erkölcsi, gazdasági fellendülés tapasztalható. Ennek az ellenkezőjét is igazolta már a történelem, (ennek lehetünk majd tanúi ebben a Kr.e. 900-as években, hogy milyen hanyatlás következik be Izrael életében) hogy **(10. dia)** ha gyenge kezű, erkölcstelen, istentelen vezető van egy ország élén, ott lelki, szellemi, erkölcsi, gazdasági hanyatlás következik be. Mert a lelki, szellemi szempontok hatnak az erkölcsi, gazdasági szempontokra. **(11. dia)** Szokták a gazdasági világban azt a kifejezést használni, „befektetői bizalom”. A befektetés szó, gazdasági kifejezés, a bizalom, lelki (szellemi)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

kifejezés. Ha nincs bizalom egy országban, egy cégben, akkor egy befektető nem fektet be. Ha van bizalom, ha stabil, kiszámítható egy ország, akkor jön(nek) a befektető(k) és befektet(nek). Kölcsönhatásban van egymással ez a két szó. Ha megnézzük csak az elmúlt néhány száz évet Európában. Azok az országok emelkedtek fel gazdaságilag, erkölcsileg, ahol volt ébredés. **(12. dia)** Az elmúlt 500-300 évben hatalmas, egész Európára kiható ébredések voltak. Gondoljunk csak a reformációra és annak egész Európára kiható hatásaira. Középkorban, az 1500-as években micsoda erkölcsi, szellemi, gazdasági válság, züllés volt, **(13. dia)** és a reformáció után milyen felemelkedést adott Isten Németországban és a környező, reformátori országokban, Svájcban, Hollandiában. Ugyan ezt láthattuk a 18.-19. században, amikor Isten hatalmas ébredést adott **(14. dia)** az angolszász területeken, különösen Spurgeont (1834 - 1892), a híres igehirdetőt használta ebben, de John Wesley (1703 - 1791) áldott igehirdetőt, William Willbforce (1759 – 1833) angol parlamenti képviselőt, politikust (akinek a nevéhez fűződik a rabszolgák felsza-

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

badítása) is használta az Úr ebben az ébredési időszakban. A Skandináv ébredésben **(15. dia)** Isten áldott eszköze volt Ruotsalainen Pál (1777 - 1852), akit csak úgy neveztek, a parasztpróféta, aki bejárta egész Finnországot, hirdette az Igét és egy egész országban, majd a Skandináv országokban hatalmas ébredés indult el. Hatásuk az egész finn társadalom, majd országhatárokon átívelően is más országok életét megváltoztatta. Az említett országok **(16. dia)** (Anglia, Németország, Svájc, Hollandia, Svédország, Norvégia, Finnország) ma a világ legfejlettebb országai közé sorolják. Olyan mértékű erkölcsi, szellemi, lelki, gazdasági felemelkedés történt ezekben az országokban, melynek gyümölcsét a mai napig lehet látni. Természetesen ezeknek az országoknak a lelki, szellemi hanyatlását is tapasztalhatjuk az elmúlt években, évtizedekben, mely egy gazdasági összeomlást is elő fog idézni, csak idő kérdése. Szóval ez a kettő hat egymásra.

Ilyen szellemi, gazdasági felemelkedés volt Izrael életében is **(17. dia)** Dávid királysága után és Salamon uralkodásának

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.”(Luther)

kezdetén. Egy megerősödött, tekintélyes, stabil országot vett át Salamon.

Ki volt ő?

(18. dia) Édesapja Dávid király volt, aki Betsabé (a korábbi hettita Uriás felesége) megözvegyülése után vette feleségül. Izrael királyának, Dávidnak a 16. fia volt, aki Kr.e. 990 körül született Jeruzsálemben. Édesapja halála után, Kr.e. 970 (971) táján lett apja utódja. A királyi palotában nőtt fel, és hamar ámulatba ejtette környezetét költői és természettudományos tehetségével. Mintegy 1000 éneket komponált, és 3000 közmondást gyűjtött össze (melyeknek egy részét a Példabeszédek könyve tartalmazza). Salamon Izrael királya lett, aki rendkívüli bölcsességet kapott Istentől – erről olvastam fel a történetet. Sajat korában a világ legbölcsebb emberének tartották, akihez királyok és királynők utaztak messzi földről, hogy találkozzanak vele. Elkápráztatta őket Izrael királyának bölcsessége és az ország jóléte. Salamon király uralma alatt Izrael a fénykorát élte. Az akkori ókori világ legmeghatározóbb országaiból hozatott aranyat, ezüstöt, külön-

böző nemes fémeket, különleges fákat **(19. dia)** – ahogy itt a térképen láthatjuk is – Afrikából, Európából, arab országokból. Erről így ír a Szentírás **(20. dia)**: „²³**Salamon király nagyobb volt a föld minden királyánál gazdagságban és bölcsességben.** ²⁴**Az egész földről igyekeztek Salamonhoz eljutni, hogy hallhassák bölcsességét, amelyet Isten adott a szívébe.** ²⁵**És mindenki hozott ajándékot: ezüst- és aranytárgyakat, díszes ruhákat és fegyvereket, balzsamot meg lovakat és öszvéreket. Így volt ez évről évre. [...]** ²⁷**A király elérte, hogy annyi lett Jeruzsálemben az ezüst, mint a kő, és annyi lett a cédrus, mint amennyi a vadfügefa az alföldön.**” I Kir 10,23-25.27. Az ígéret földjének csaknem egésze Izrael kezébe került, és a nép békében élhetett. Virágzott az irodalmi és kulturális élet. Mindabból, amit Salamonnak élete során sikerült elérnie, egyvalami különösen is kiemelkedik. **(21. dia)** Ő építhette fel Isten templomát, a Jeruzsálemi templomot **(22. dia)**, amely abban az időben **(23. dia)** a világ legszebb épületének számított **(24. dia)**. Csak-

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.”(Luther)

nem 200 000 munkás dolgozott rajta **(25. dia)** hét éven át, mire elkészült.

Ez a fényűző, áldott élet úgy kezdődik **(26. dia)**, hogy alázatban kapja a trónt az Úrtól és alázattal kér az Úrtól.

Vajon hogyan reagáltunk volna a felkérésre, hogy **(27. dia)**: „**Kérj valamit, én megadom neked!**” I Kir 3,5b. Sokan erre a mondatra úgy figyelnek fel, mint a három kívánságot teljesítő **(27/a dia)** aranyhalra. Azt gondolják sokan, hogy Isten az „aranyhal” és Ő azért van, hogy kívánságokat teljesítsen. Sokan mondanak, kérnek valamit Istentől, s azt gondolják, azt Istennek teljesíteni kell. Isten nem aranyhal **(28. dia)**! Salamon sem úgy tekint Istenre, mint aki most kifogta az aranyhalat és bármit kérhet. Pedig Isten azt mondta, „Kérj valamit, én megadom neked!” Salamon nem él vissza ezzel a mondattal, ezzel a felkínálással, hanem alázatban marad, s a korlátait meglátva kér az Úrtól. De mielőtt kérne, hálaadással tekint vissza és köszöni meg Istennek, ahogy apjával, Dáviddal bánt, megbocsátott neki, mikor elbukott, szerette minden helyzetben és ebből a szeretetből

fakadóan ülhet most ő is a trónra. Ez a hálaadás egy fontos mozzanat! **(29. dia)**: „**Te nagy szeretettel bántál szolgáloddal, Dáviddal, az én apámmal, ahogyan ő is hűségesen, igazán és egyenes szívvel élt előtted. Ezt a nagy szeretetet megtartottad iránta, és fiút adtál neki, aki a trónján ül ma is.**” Visszatekintett és hála töltötte el a szívét. Mi sokszor idáig sem jutunk el, hanem zúdítjuk Istenre a kéréseinket, hogy mi kéne, ömlik az ajkunkról a panaszáradat, hogy mi nincsen, miben szenved hiányt, hogy másoknak miért van több. Olyan szomorú ezt hallgatni. Salamon hálás Istennek az apjáért, és azért a szeretetért, amivel őt körül vette, mert tudja, őt is ezzel a szeretettel fogja körbevenni.

Aztán őszintén a tükörbe néz és elmondja fogyatékoságait, hiányosságait **(29/a dia)**: „**7És most URam, Istenem, te királyá titted szolgálodat az én apám, Dávid után. De én még egészen fiatal vagyok, nem értek a kormányzáshoz.**” Nem hatalomittasan, dagadó mellekkel büszkélkedik, hogy végre a rábízott hatalmánál fogva bármit megtehet, hanem látja királyi

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

szolgálatának súlyát, felelősségét és bevallja töredelmesen, hogy nem ért a kormányzáshoz. Ez nem egy politikailag korrekt beszéd. Ma nem lehetne szavazást nyerni, ha őszintén elmondja egy politikus, nem értek a kormányzáshoz, ez inkább a vesztes kategória lenne a világban. Salamon azonban tudja, hogy minde, ami van, Istentől van és az alkalmasságát is Istentől kapja. Ebben a mondatban: **„Kérj valamit, én megadom neked!”** I Kir 3,5b benne van, hogy Isten bármit meg tud adni. Előtte nincs lehetetlen. Ahogy egy szép gyermekének is mondja **(30. dia)**: „Az én Uram nagy, Ő hatalmas Isten, előtte nincs lehetetlen.” Előtte nincs lehetetlen és ezt adja Salamon tudtára. Bármit kérhet. Itt tűnik ki a különbség, hogy Istennek semmi sem lehetetlen, Salamon pedig nem ért még a kormányzáshoz sem, mert tudja, hogy ezt lehet jól is, és lehet rosszul is csinálni. Ő nem szeretné rosszul csinálni, ezért Istentől kér segítséget. Olyat kér, ami a hívő élet, a szolgálat elengedhetetlen része **(31. dia)**: **„⁹Adj azért szolgádnak engedelmes szívet, hogy tudja kormányozni népedet, különbséget téve a jó és a rossz között, különben ki tudná**

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

kormányozni a te nagy népedet?!” (9. v.). Salamon bevallja, hogy nem ért a kormányzáshoz, de ezzel állítja azt is, hogy én nem értek hozzá, de Te igen! Legyél Te a királya ennek a népnek! Nem én akarok itt királykodni. Legyél Te a király, én pedig téged akarok képviselni. A te képviselődként akarom elvégezni azt, amit rám bízta.

Ez az őszinte alázat, ami Salamonban van! Ebből születik meg az a bizalom, amivel aztán azt mondja - és itt már jön a kérés: **„adj azért a te szolgádnak engedelmes szívet, hogy tudja kormányozni népedet, különbséget téve a jó és a rossz között...”**

Érdemes megfigyelnünk, hogy mit nem kér Salamon. Nem kér sok pénzt, szép felesége(ke)t, azonnali győzelmet minden ellensége felett. Nem kér nagy tekintélyt és dicsőséget. Azt kéri Istentől: tegye alkalmassá arra, hogy tudjon különbséget tenni jó és rossz között, hogy legyen mindig engedelmes szíve! Milyen jó politikai program! Lehet, hogy ilyennel nem lehetne ma választást nyerni, de Isten szívét meg lehet nyerni, az biztos!

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.” (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10

”Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.

Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.

Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam.”(Luther)

Nem megszedni akarja ott magát, nem pöffeszkedni akar valamiféle dicsőségben a trónján. Ő azt akarja végrehajtani, ami az Istentől kapott feladata. Isten terve valósuljon meg az ő életében. Isten akaratát hadd tudja cselekedni minden tekintetben. Adjon neki olyan képességet Isten, hogy megértse, és végre tudja hajtani Isten gondolatait. Ez a legfontosabb neki.

(32. dia) „Adj azért szolgádnak...” – azaz tudja a helyét.

Tudja, hogy ő szolgál Istennek, bármilyen magas pozícióba kerül, ő szolga marad még királyként is. Őt trónra helyezte Isten, de sosem szeretne magasabbra helyezkedni, mint Isten! **(33. dia)** „Adj azért szolgádnak **engedelmes szívet...**”, mert tudja, minden ezen az engedelmes szíven múlik. Ezzel az engedelmes szívvél tud Istenre hallgatni és figyelni, ebből fakadóan pedig tud kormányozni. Tud különbséget tenni jó és rossz között, tudja megkülönböztetni azt, ami Istentől van és azt, ami nem Tőle van.

Isten több mindennel ajándékozta meg, mint amit kért. Még azon is felül. Mennyire igaz az a jézusi mondat **(34. dia)**: „³³**De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is**

mind ráadásul megadatnak nektek.” Mt 6,33. Salamon ezt az engedelmes szívet kérte az Úrtól és mennyi mindent ráadásként megkapott. Vannak, akik a ráadással kezdik, azokat szeretnék megkaparintani és semmilyük nem lesz. Salamon egyetlen egy dolgot kért, engedelmes szívet, olyan szívet, ami csak Őreá figyel, Őreá hallgat.

Salamon így kezdi uralkodását, így kormányozza a rábízott népet, így lesz áldás az életén, de a következő alkalmon megláthatjuk, hogy ilyen áldás, engedelmes szív milyen fordulatra képes, ha leveszi a tekintetét az Úrról. Ezért legyen számunkra mindennél fontosabb az engedelmesség és a hűség! Ezért mondja Isten Salamonnak **(35. dia)**: „¹⁴**Ha az én utaimon jársz, és megtartod rendelkezéseimet és parancsaimat, ahogyan apád, Dávid tette, akkor hosszú életet adok neked.**” I Kir 3,14. Ezen az úton engedelmisségben és hűségben járni a legfontosabb. Ilyen szívet adjon nekünk Isten és ez legyen számunkra a legfontosabb kérés, nem aranyhalat látni Istenben, hanem olyan Urat, akit jó hűséggel és engedelmes szívvél követni. Ámen!